

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Religijos filosofija	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Danutė Bacevičiūtė Kitas / a (-i):	VU Filosofijos fakultetas, Filosofijos institutas, Universiteto g. 9, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
pirma	privalomas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
auditorinis ir savarankiškas darbas	rudens semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	148	48	100

Dalyko (modulio) tikslas		
Tikslas – supažindinti su prievartos ir religijos santykio problematika, teoriniais jo aiškinimo modeliais, suteikti tarpdisciplinines teorines žinias bei suformuoti įgūdžius, būtinus analizuoti tiek prievartos / smurto, tiek religijos fenomenams.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- išmanys filosofijos ir religijos santykio problematiką bei istorinius-teorinius šio santykio modelius; - išmanys šiuolaikines religijos filosofijos koncepcijas;	paskaitos (probleminis dėstymas), aktyvaus mokymosi metodai seminare (grupės diskusija, minčių lietus)	seminaro darbas, egzaminas
- susipažins su funkcionalistine bei fenomenologine prieigomis prie religijos; - supras religijos fenomeno kompleksiskumą bei jo santykį su įvairiomis socialinėmis praktikomis;	paskaitos (probleminis dėstymas), aktyvaus mokymosi metodai seminare (grupės diskusija, minčių lietus)	seminaro darbas, pranešimas
- gebės analizuoti esmines religijos filosofijos sąvokas ir idėjas; - gebės suprasti sekuliarizacijos proceso reikšmę religijos filosofijos raidai;	teksto analizė seminare, aktyvaus mokymosi metodai (grupės diskusija, minčių lietus), savarankiškas darbas (pranešimo rengimas ir rengimasis egzaminui)	seminaro darbas, egzaminas
-gebės savarankiškai analizuoti religijos filosofijos tekstus bei savo tyrimo išvadas pristatyti raštu;	savarankiškas tekstų skaitymas	seminaro darbas, egzaminas

- gebės diskutuoti ir bendradarbiauti su kolegomis svarstydami religijos ir filosofijos santykio problemas.	grupės diskusija seminare, pranešimo pristatymas	seminaro darbas, pranešimas
---	--	-----------------------------

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Religijos filosofijos apibrėžtis, santykis su kitomis religiją tyrinėjančiomis disciplinomis. Religijos ir filosofijos santykio problemiškas. Religijos redukcija Dievo metafizikoje. Filosofijos kaip savarankiško mąstymo redukcija biblinėje hermeneutikoje.	4						4	4	Aktyviai kelti klausimus ir svarstyti dėstytojo pateiktą medžiagą
2. Funkcionalistinė prieiga prie religijos. Sekuliarizacija ir Immanuelio Kanto religija vien tik proto ribose. Moralinė religijos funkcija. Etinės bendrijos samprata.	4		2				6	8	Tekstų skaitymas, pranešimo rengimas Kant, <i>Religija vien tik proto ribose</i> , p. 78-100, 115-142. Rengiant pranešimus galima naudotis papildoma literatūra.
3. Funkcionalistinė prieiga prie religijos. Postsekuliari perspektyva: René Girard'o socialinės prievartos mechanizmų tyrimas. Geismo mimetiškumas. Aukojimo ir socialinio smurto santykio klausimas: ambivalentiška sakralumo samprata, aukojimas kaip smurto prevencija. Atpirkimo aukos mechanizmas.	4		2				6	8	Tekstų skaitymas, pranešimo rengimas (Girard, <i>Violence and the Sacred</i> , p. 1–38, 39–67, 89–118). Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Girard, „Edipas ir atpirkimo auka“, p. 103–125).
4. René Girard'as: atpirkimo aukos mechanizmo demaskavimas krikščionybėje. René Girardo ir Gianni Vattimo diskusija apie krikščionybę ir modernybę.	4		2				6	8	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Girard and Vattimo <i>Christianity, Truth and Weakening Faith</i> , p. 23–47; Vattimo, <i>Tikėti, kad tiki</i> , p. 39-57).
5. Funkcionalistinė prieiga prie religijos. Hanso Blumenbergo religijos filosofija. Mitas kaip būdas susidoroti su realybės absoliutizmu. Hanso Blumenbergo ir Karlo Löwitho debatai sekuliarizacijos ir modernybės klausimu.	4		2				6	8	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Blumenberg, „ <i>Work on Myth</i> “, p. 3-32, 58-111).
6. Religijos fenomenologija: neredukcinės prieigos prie religijos paieška. Friedricho Schleiermacherio profenomenologija: religinė patirtis kaip begalybės jausmas.	2		2				4	6	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Schleiermacher, „Second Speech – The Nature or Religion“, in <i>On Religion: Speeches to its Cultured</i>

										<i>Despisers</i> , p. 28-96 (115).
7. Rudolfo Otto religijos fenomenologija: numinoziškumo samprata.	4		2					6	8	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Otto, <i>The Idea of the Holy</i> , p. 6-35).
8. Jean-Luco Mariono religijos fenomenologija. Saturuoto fenomeno samprata.	2		2					4	6	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Marion, <i>The Saturated Phenomenon</i> , in <i>Phenomenology and the „Theological Turn“</i> , p. 176-216).
9. Paulio Ricoeuro hermeneutikos skiepas fenomenologijai: simbolizmas, mitas ir antrasis naivumas.	4		2					6	8	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Ricoeur, <i>Simbolių hermeneutika ir filosofinė refleksija</i> , in <i>Egzistencija ir hermeneutika</i> , p. 32-70).
Pasirengimas egzaminui									36	
Iš viso	32		16					48	100	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje	20%	Semestro metu	Išmanymo ir kompetencijos demonstravimas, kūrybiškumas nagrinėjant, aiškinantis ir sprendžiant problemas. Įvertinimas pateikiamas semestro pabaigoje. Vertinama nuo 0 iki 2 balų.
Pranešimas seminare	30%	Semestro metu	Paskirtos/pasirinktos teksto dalies pristatymas. Vertinami šie pranešimo aspektai: <ul style="list-style-type: none"> - problemos formulavimas, pranešimo struktūra, analitiškumas (vertinama nuo 0 iki 3 balų) - gebėjimas naudotis šaltiniais ir antrine literatūra (vertinama nuo 0 iki 3 balų) Įvertinimas nepadarius pranešimo – 0 balų.
Egzaminas	50%	Egzaminų sesija	Studentai turės galimybę pasirinkti egzamino formą: 1) įprastas egzaminas raštu, studentas gaus du klausimus iš skirtingų temų; 2) giliau susidomėjusiems religijos filosofijos problematika bus sudaryta galimybė rašyti didesnį rašto darbą pasirinkta tema (10 psl.) ir jį apginti egzamino metu. Vertinimo kriterijai tie patys: Gerai orientuojasi religijos filosofijos problematikoje; gerai susipažinęs su šaltiniais, aiškiai supranta pagrindines sąvokas, tezes ir argumentaciją; dėsto sklandžiai, nuosekliai, gerai taiko žinias įvairių fenomenų analizei – 5 balai. Neblogai orientuojasi religijos filosofijos problematikoje; žino šaltinius, supranta pagrindines sąvokas, tezes ir argumentaciją; dėsto nuosekliai, taiko žinias įvairių fenomenų analizei – 4 balai. Vidutiniškai orientuojasi religijos filosofijos problematikoje; žino šaltinius, supranta pagrindines sąvokas ir tezes; dėsto nuosekliai - 3 balai. Silpnai orientuojasi religijos filosofijos problematikoje; supranta tik keletą sąvokų ir tezių – 2-1 balai.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Blumenberg, Hans	1985	<i>Work on Myth</i>		Cambridge, Massachusetts, and London, England: The MIT Press
Girard, René	1996	„Edipas ir atpirkimo auka“, in <i>Mitologija šiandien</i> (Antologija) (p. 103–125).		Vilnius: Baltos lankos
Girard, René	1977	<i>Violence and the Sacred</i>		Baltimore: Johns Hopkins University Press
Kant, Immanuel	2000	<i>Religija vien tik proto ribose</i>		Vilnius: Pradai
Marion, Jean-Luc	2000	„The Saturated Phenomenon“, in <i>Phenomenology and the „Theological Turn“</i>		New York: Fordham University Press
Otto, Rudolf	1970	<i>The Idea of the Holy</i>		London, Oxford, New York: Oxford University Press
Ricoeur, Paul	2001	<i>Egzistencija ir hermeneutika. Interpretacijų konfliktas</i>		Vilnius: Baltos lankos
Schleiermacher, Friedrich	1996	<i>On Religion: Speeches to its Cultured Despisers</i>		Cambridge University Press
Vattimo, Gianni	2009	<i>Tikėti, kad tiki</i>		Vilnius: Dialogo kultūros institutas
Vattimo, Gianni; Girard, René	2010	<i>Christianity, Truth and Weakening Faith: A Dialogue</i>		New York: Columbia University Press
Papildoma literatūra				
Bacevičiūtė, Danutė	2022 (2019)	„Religijos sugrįžimas ir radikalaus blogio problema: Rusijos karo Ukrainoje atvejo analizė“, <i>Religija ir kultūra</i> (p. 19–36)	24–25	https://www.zurnalai.vu.lt/religija-ir-kultura/article/view/29515/28623
Durkheim, Émile	1999	<i>Elementarios religinio gyvenimo formos</i>		Vilnius: Vaga
Edelheit, Joseph A.; Moore, James F.; Wallace, Mark I. (eds.)	2024	<i>Refiguring the Sacred. Conversations with Paul Ricoeur</i>		Lanham, Boulder, New York, London: Lexington Books
Girard, René	1986	<i>The Scapegoat</i>		Baltimore: Johns Hopkins University Press
Girard, René	1996	“Non-sacrificial Death of Christ”, in <i>The Girard Reader</i> , p. 177–188.		New York: The Crossroad Publishing Company
Griffioen, Sjoerd	2022	<i>Contesting Modernity in the German Secularization Debate. Karl Löwith, Hans Blumenberg and Carl</i>		Brill: Leiden, Boston

		<i>Schmitt in Polemical Contexts</i>		
Eliade, M.	1997	<i>Šventybė ir pasaulietiškas</i>		Vilnius: Mintis
Ifergan, Pini	2023	“Blumenberg: on bringing myth to an end”, <i>History of European Ideas</i> (pp. 1236-1251)	49:8	https://doi.org/10.1080/01916599.2023.2221037
Jacopozzi, Alfredo	1997	<i>Religijos filosofija</i>		Vilnius: Aidai
Joy, Morny (ed.)	2011	<i>Continental Philosophy and Philosophy of Religion</i>		Springer
Sodeika, Tomas	2003	„Apie religijos filosofijos galimybes ir ribas“, <i>Logos</i> (p. 114-121)	35	http://www.litlogos.eu/Archive/Logos35.pdf
Sodeika, Tomas	2013	„Šventybė sekularizacijos procese“, in Šerpytė (sud.) <i>Sekularizacija ir dabarties kultūra</i> (p. 221-315)		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Velasco, Juan Martin	2003	<i>Ivadas į religijos fenomenologiją</i>		Vilnius: Katalikų pasaulis